

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

Academic Administration of Basic Educational Institutions under
Roi Et Primary Educational Service Area Office 2

นนต์ชัย หินซุย¹, วิเชียร รุ้ยนยง²

Nonchai Hinsuy¹, Wichain Rooyuenyong²

ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2563

Email : chay_prem@windowslive.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น 2) เพื่อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 41 คน และครูผู้สอน จำนวน 312 คน รวมทั้งสิ้น 353 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการคำนวณหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านการวัดผลและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเรียงลำดับความต้องการจำเป็นได้ดังนี้ 1) ด้านการ

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

¹ Graduate Student, Master of Education, Major Educational Administration, Northeastern University, Thailand.

² มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

² Northeastern University, Thailand.

*ได้รับบทความ: 3 พฤศจิกายน 2563; แก้ไขบทความ: 24 พฤศจิกายน 2563; ตอรับการตีพิมพ์: 27 พฤศจิกายน 2563

Received: November 3, 2020; Revised: November 24, 2020; Accepted: November 27, 2020

วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2) ด้านพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา 3) ด้านการวัดและประเมินผล 4) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา 5) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามลำดับ 2. ข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา รองลงมาคือ ด้านพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา ส่วนการวัดและประเมินผล ควรประเมินหาความสามารถที่แท้จริงของนักเรียนสร้างเกณฑ์การให้คะแนนและมีการประเมินแบบอิงกลุ่ม

คำสำคัญ : 1. การบริหาร 2. งานวิชาการ 3. สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ABSTRACT

The objectives of the research article were 1) to study the current situation, the desirable conditions and needs, 2) to offer recommendation on academic administration of Basic Educational Institutions under Roi Et Primary Educational Service Area Office 2. The sample size was determined by using Taro Yamane table and stratified random sampling. The sample group consisted of 41 school administrators and 312 teachers with the total number of 353 people. The research tool was a questionnaire. The statistics by using frequency, percentage, mean standard and Modified Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$)

The research results were found that: 1. The current situation of academic administration of Basic Educational Institutions under Roi Et Primary Educational Service Area Office 2, in overall, was found that the practice was rated at a moderate level, when considering each aspect, it was found that the aspect with the highest average was development of educational institution curriculum, the aspect with the lowest average was research for educational quality improvement. The desirable conditions for academic administration, in overall, was at the highest level, when considering each aspect, it was found that the aspect with the highest average was assessment and evaluation, the aspect with the lowest average was research for educational quality improvement. The results of needs analysis ($PNI_{Modified}$) showed that academic administration of Basic Educational Institutions arranging from the highest to the lowest needs were as follows: 1) research for educational quality

improvement, 2) development of educational media and technology, 3) assessment and evaluation, 4) development of quality assurance system and educational standards, 5) development of learning processes and 6) development of educational institution curriculum respectively. 2. Recommendations for academic administration of Basic Educational Institutions under the Office of the Roi Et Primary Educational Service Area 2 were as follows: 1) research for educational quality improvement, 2) development of educational media and technology, 3) assessment and evaluation, 4) development of quality assurance system and educational standards, 5) development of learning processes and 6) development of educational institution curriculum.

Keywords : 1. Administration 2. Academic 3. Basic Educational Institutions

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ในโลกปัจจุบันและอนาคตที่กำลังเข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ การเชื่อมโยงเครือข่ายการเรียนรู้ให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันนั้นดังนั้นในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 จึงได้กำหนดและให้ความสำคัญของการศึกษาตามมาตรา 54 รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปีอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 มาตรา 22 ได้กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไว้ว่าให้กระทรวงศึกษาธิการ กระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาการบริหารงานในสถานศึกษาขึ้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562 : ออนไลน์)

การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจที่สำคัญที่สุดของการบริหารการศึกษาและเป็นหัวใจในการพัฒนากระบวนการดำเนินงานของบุคลากรในสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องที่ได้ปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น จัดการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมีความรู้ ทักษะ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามจุดมุ่งหมายของ หลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ตามที่สถานศึกษาและหลักสูตรแกนกลางได้กำหนดไว้ (มูนา จารง, 2560 : 138) จะเห็นได้ว่าหน้าที่หลักที่สำคัญของสถานศึกษา คือ การสร้างความเข้มแข็งของการพัฒนางานวิชาการ ซึ่งเป็นงานที่ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การปรับปรุงการเรียนการสอน และประเมินผลการสอนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และจุดมุ่งหมาย ของการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน (นิลวรรณ วัฒนา, 2556 : 103-144) การพัฒนางานวิชาการยังเป็นงานหลักของการบริหารการศึกษาไม่ว่าสถานศึกษานั้นจะเป็นสถานศึกษาประเภทใดมาตรฐาน และคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ สถานศึกษามีศักยภาพในการรับ

การกระจายอำนาจการบริหารค่อนข้างมากแต่ขาดศักยภาพในการบริหารวิชาการอยู่ในระดับสุดท้าย (อภิชา พุ่มพวง, 2559 : ก)

จากหลักการสำคัญของการศึกษาความสำคัญ ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบหัวหน้าฝ่ายวิชาการเพื่อจะได้นำข้อมูลไปใช้ในการวางแผน ปรับปรุง พัฒนาการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติให้ผู้เรียนมีคุณภาพ ตามเกณฑ์มาตรฐานในโอกาสต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

2.2 เพื่อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ระดับเขตพื้นที่การศึกษาได้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อเป็นแนวทางกำหนดนโยบายและแผนในการบริหารงานวิชาการในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขตพื้นที่อื่นๆ ที่มีบริบทและสภาพแวดล้อมคล้ายคลึงกันได้ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของประเทศชาติให้มีคุณภาพและมาตรฐานต่อไป

3.2 ระดับสถานศึกษาใช้แนวทางในการบริหารงานวิชาการในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขตพื้นที่อื่นๆ ที่มีบริบทและสภาพแวดล้อมคล้ายคลึงกันได้ และสถานศึกษาปรับใช้ข้อมูลเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของประเทศชาติต่อไป

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 41 คน และครูผู้สอน จำนวน 312 คน รวมทั้งสิ้น 353 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของทาโรยามาเน่ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554 : 121) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มี 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 สอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราประเมินค่า(Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีการวัดแบบลิเคิธสเกล

(Likert, 1970 : 275) ตั้งแต่มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตอนที่ 3 เป็นลักษณะแบบสอบถามแบบปลายเปิด ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการคำนวณหาค่าดัชนี Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified})

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวม

ที่	การบริหารงาน วิชาการของ สถานศึกษาขั้น พื้นฐาน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการ จำเป็น	
		$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	PNI Modified	ลำดับ
1	ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	3.84	0.31	มาก	4.89	0.29	มากที่สุด	0.27	6
2	ด้านการพัฒนากระบวนการ เรียนรู้	3.69	0.37	มาก	4.91	0.27	มากที่สุด	0.33	5
3	ด้านการวัดและประเมินผล	3.34	0.53	ปานกลาง	4.96	0.11	มากที่สุด	0.49	3
4	ด้านการพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษา	3.62	0.42	มาก	4.95	0.12	มากที่สุด	0.37	4
5	ด้านพัฒนาสื่อและ เทคโนโลยีการศึกษา	3.26	0.52	ปานกลาง	4.95	0.11	มากที่สุด	0.52	2
6	การวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา	1.84	0.32	น้อย	4.71	0.39	มากที่สุด	1.56	1
รวม		3.26	0.25	ปานกลาง	4.89	0.12	มากที่สุด	0.59	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยภาพรวม พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง($\bar{X}=3.26$, S.D.= 0.25) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า โดยมีการปฏิบัติอยู่ในที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา($\bar{X}=3.84$, S.D.= 0.31) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้($\bar{X}=3.69$, S.D.= 0.37) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา($\bar{X}=1.84$, S.D.= 0.32) สภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยภาพรวม พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด($\bar{X}=4.89$, S.D.= 0.12) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความต้องการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการวัดผลและประเมินผล($\bar{X}=4.96$, S.D.= 0.11) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา($\bar{X}=4.97$, S.D.= 0.11) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา($\bar{X}= 4.71$, S.D.= 0.39) ความต้องการจำเป็น(PNI_{Modified}) การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 เรียงลำดับความต้องการจำเป็น คือ 1)ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา(PNI_{Modified}= 1.60) 2)ด้านพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา(PNI_{Modified}= 0.52) 3)ด้านการวัดและประเมินผล(PNI_{Modified}= 0.49) 4)ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา(PNI_{Modified}= 0.37) 5)ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้(PNI_{Modified}= 0.33) 6)ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา(PNI_{Modified}=0.27)

5.2 ข้อเสนอแนะจากการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่า 1)ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ควรส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตร สถานศึกษาไปใช้ให้มีประสิทธิภาพ 2)ด้านพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา ควรส่งเสริมผู้บริหารเพิ่มแรงจูงใจให้ครูผลิตสื่อการเรียนการสอน 3)ด้านการวัดและประเมินผล ควรส่งเสริมการนิเทศ ติดตาม การวัดผลและประเมินผลแบบกัลยาณมิตร ทั้งภายใน ภายนอก และควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูให้เป็นระบบเพื่อพัฒนาระบบการเรียนรู้ตามความเหมาะสม 4)ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา สถานศึกษาควรประชุมวางระบบ และมีกระบวนการการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น 5)ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ควรส่งเสริมให้ครูนำสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไปใช้ให้มีประสิทธิภาพ ควรส่งเสริมให้ครูเห็นความสำคัญของการผลิตสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 6)ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควรส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัย ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการวิจัยได้ ควรส่งเสริมให้ครูเห็นความสำคัญของการทำวิจัยการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 สภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอภัยภูเบศร เขต 2 โดยภาพรวมมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะในสภาพปัจจุบันยังมีการปฏิบัติงานด้านการวัดผลและประเมินผลยังไม่ชัดเจนเป็นรูปธรรม จะมีเพียงการอบรมที่หน่วยงานจัดขึ้นเป็นครั้งคราวเท่านั้น ทำให้ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในการวัดผลและประเมินผลที่เน้นตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติและมีการพัฒนาเครื่องมือการจัดสร้างเครื่องมือวัดผลให้ได้มาตรฐานสอดคล้องกับ ณิชรา ชาตกุล (2552 : 45) ได้ศึกษาการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อการพัฒนาสมรรถนะด้านการประเมินผลการเรียนรู้ของครูสังกัดศึกษา ระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า สมรรถนะด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ของครู สิ่งที่ต้องพัฒนา คือ การประเมินหาความสามารถที่แท้จริงของนักเรียนได้ การสร้างเกณฑ์การให้คะแนน และการประเมินแบบอิงกลุ่ม ในส่วนของทักษะทางการประเมินผลการเรียนรู้ สิ่งที่ต้องพัฒนา คือ การตรวจสอบหาค่าความเที่ยงและความตรงของเครื่องมือประเภทต่างๆ การกำหนดประเด็นและเกณฑ์ให้คะแนน การสัมภาษณ์นักเรียน การจดบันทึกในการสัมภาษณ์นักเรียนและการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนและผู้ปกครอง และสอดคล้องกับ คมกริช จันทาน, สำเร็จ ยุธัย (2562 : 139) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยรวมมีระดับการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากสูงไปต่ำ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านพัฒนาการเรียนการสอนด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาและด้านการนิเทศการศึกษา และสอดคล้องกับรัชชัย สีหะวงษ์ (2558 : 39) ได้ศึกษาวิจัยปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเครือข่ายวังสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการตามความเห็นของครูในกลุ่มเครือข่ายวังสมบูรณ์ ควรประชุมวางแผนร่วมกัน ควรจัดให้มีการวัดผลประเมินผลอย่างเป็นระบบ มีการจดบันทึกรายงานและนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้

6.2 ความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอภัยภูเบศร เขต 2 ลำดับแรกคือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา รองลงมาคือ ด้านพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล ด้านพัฒนาระบบประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา อาจเป็นเพราะว่า ความต้องการของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มากในด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านพัฒนาสื่อและ

เทคโนโลยีการศึกษา ด้านการวัดและประเมินผลให้มีการปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม เพื่อต้องการใช้การวิจัยนำการพัฒนาผู้เรียน วางแผนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบท นำเทคโนโลยีมาใช้และสื่อการสอนที่ทันสมัยตรงกับความต้องการของผู้เรียน ผ่านกระบวนการวิจัยตามหลักวิชาการ เกิดพัฒนาที่ยั่งยืน สอดคล้องกับ ยุทธพงษ์ อายุสุข (2550 : 19) ได้ทำวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู พบว่า ความต้องการจำเป็นในการทำวิจัย ปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูสูงสุด คือ ขั้นตอนของการสะท้อนผลหลังจากการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนคือ ภาระงานจำนวนมากของครู ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูที่สำคัญที่สุด คือ การสนับสนุนของผู้บริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับ พิมพ์ลักษณ์ เสงี่ยมบุรณ์ (2551 : 49) ได้ทำวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์เพื่อพัฒนาครูมืออาชีพ พบว่า ครูมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาด้านความรับผิดชอบในวิชาชีพมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน ด้านการวางแผนและเตรียมการสอน และด้านการจัดการเรียนการสอน โดยโมเดลที่พัฒนาขึ้นสอดคล้อง กับข้อมูลเชิงประจักษ์ และแนวทางการพัฒนาครูคือ การมีพี่เลี้ยง/ผู้เชี่ยวชาญ แนะนำงาน รองลงมาคือ การสัมมนาวิชาการ สอดคล้องกับ พระสมุห์ขวัญชัย ปญญาวโร(สาธารักษ์), พระครูสโมธานเขตคณารักษ์, สุนทร สายคำ (2562 : 291) ที่ได้ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักสังคหวัตถุ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 พบว่า แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ควรจัดให้มีการประชุมสัมมนาเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรในสถานศึกษาให้มีความรักและความเอาใจใส่การปฏิบัติหน้าที่ ผู้บริหารสถานศึกษา ควรสนับสนุนส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของครูผู้สอนในสถานศึกษาอย่างเต็มกำลังเพื่อให้เกิดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน และผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนควรสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนอย่างเป็นกัลยาณมิตรเพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อการมาเรียนของผู้เรียน

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

7.1.1 ผู้บริหารระดับเขตพื้นที่การศึกษาได้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อเป็นแนวทางกำหนดนโยบายและแผนในการบริหารงานวิชาการในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขตพื้นที่อื่นๆ ที่มีบริบทและสภาพแวดล้อมคล้ายคลึงกันได้ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของประเทศไทยให้มีคุณภาพและมาตรฐานต่อไป

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

7.2.1 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ควรมีการศึกษาวิเคราะห์ และการพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษาอยู่เสมอผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมให้ครูทำวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพ การเรียนรู้ตามกลุ่มสาระต่างๆอย่างต่อเนื่อง

7.2.2 ด้านพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา ครูและบุคลากรควรมีสื่อการสอน เหมาะสมกับเนื้อหาที่สอนและมีการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาอยู่เสมอ

7.2.3 ด้านการวัดและประเมินผล ครูและบุคลากรทางการศึกษาควรวัดผลและ ประเมินผลให้ครอบคลุมเนื้อหาตามที่เรียน และสถานศึกษาควรมีการกำหนดวิธีการ เครื่องมือวัดผล และประเมินผลที่เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษา

7.2.4 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสถานศึกษามีการ กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาไว้ชัดเจน และควรมีการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษาและนำผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษามาพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาต่อไป

7.2.5 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมให้ครู จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ผักทักษะการคิด วิเคราะห์ การจัดการแก้ปัญหาจาก ประสบการณ์จริงตาม ความถนัดของผู้เรียน และควรมีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตามกลุ่มสาระและยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

7.2.6 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาวิเคราะห์ ผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนรายบุคคล และสถานศึกษาควรมีการจัดทำสาระการ เรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษา

7.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

7.3.1 ควรศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอัยยเอ็ด เขต 2

7.3.2 ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อัยยเอ็ด เขต 2

7.3.3 ควรศึกษาการพัฒนารูปแบบการการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอัยยเอ็ด เขต 2 ด้านการประเมินผลและ ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

8. เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562**. สืบค้นเมื่อ 21 มีนาคม 2563. จาก [https://www.sesao30.go.th/module/view.php?law=0พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ\(ฉบับที่4\).pdf](https://www.sesao30.go.th/module/view.php?law=0พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ(ฉบับที่4).pdf)
- คมกริช จันทาน, สำเร็จ ยุธชัย. (2562). การบริหารงานวิชาการสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4. **วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด**. 8(1). 138-147.
- ณิธิรา ชาตีกุล. (2552). การประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อการพัฒนาสมรรถนะด้านการประเมินผลการเรียนรู้ของครูสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการสอนสังคมศึกษา. คณะครุศาสตร์ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิลวรรณ วัฒนา. (2556). การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร : บริษัท สุวีริยาสาส์น จำกัด.
- พระสมุห์ขวัญชัย ปญญาวโร(สาลารักษ์), พระครูสโมธานเขตคณารักษ์, สุนทร สายคำ. (2562). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักสังคหวัตถุ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. **วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด**. 8(2). 290-299.
- พิมพ์ลักษณ์ เสงสมบุญ. (2551). **การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณเพื่อพัฒนาครูมืออาชีพ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา. คณะครุศาสตร์ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มูนา จารง. (2560). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ยุทธพงษ์ อายุสุข. (2550). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู. **วารสารวิธีวิทยาการวิจัย**. 20(3). 463-483.

- รัชนิย์ สีหะวงษ์. (2558). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียน
ประถมศึกษากลุ่มเครือข่ายวังสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สระแก้ว เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.
คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อภิชา พุ่มพวง. (2559). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6.
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ :
มหาวิทยาลัยบูรพา.

9. คำขอบคุณ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยความเมตตาอย่างยิ่งจาก ดร.วิเชียร รุ้ยนียง อาจารย์ที่ปรึกษา
ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำในการปรับปรุงงานจนเกิดความสมบูรณ์ และเป็นแบบอย่างในการเป็น
นักวิชาการที่ดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ ขอกราบขอบพระคุณ
ผู้เชี่ยวชาญและคณะกรรมการทุกท่าน ที่กรุณาช่วยเหลือให้คำแนะนำ ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์
ในการดำเนินงานในการวิเคราะห์ข้อมูล การแปลผล ตลอดจนการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เป็นอย่างดี
ขอกราบขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ทุกท่านที่อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างสมบูรณ์
ครบถ้วนด้วยดี และศึกษานิเทศก์ในจังหวัดร้อยเอ็ดทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ด้านข้อมูลสำหรับ
การวิจัยในทุกระยะอันมีคุณค่ายิ่ง ขอกราบขอบพระคุณ ผู้เป็นบิดาและมารดา ที่เป็นแรงผลักดันและ
กำลังใจ จนการวิจัยฉบับนี้สำเร็จด้วยดี ขอขอบพระคุณอธิการบดีมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
คณาจารย์ของมหาวิทยาลัย ที่ให้การสนับสนุนในการศึกษาวิจัย ประโยชน์อันเกิดขึ้นจากผลการวิจัยนี้
ขอมอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาของชาติ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหาร
จัดการ สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพทางศึกษาให้มีมาตรฐานยิ่งขึ้นไป